

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ У ПРАКСИ

propisi.net

март 2026 / број 162 **3/2026**

Медијско право кроз судску праксу

- ▶ Најчешћи облици неправилности у јавним набавкама
- ▶ Границе испитивања побијаног решења по жалби у управном поступку и измена побијаног решења у корист или на штету жалиоца
- ▶ Дозвољеност употребе видео-надзора кроз праксу Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности
- ▶ Време provedено у радном односу као основ за остваривање права на увећање зараде по основу „минулог рада“
- ▶ Адреса седишта и достављање привредном друштву према Закону о привредним друштвима
- ▶ Ризици од финансијских превара у играма на срећу
- ▶ Организација и могућности унапређења јавног здравља у Републици Србији

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИХ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:

Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:

Ана Фулетин

Сарадници:

Драгана Марчетић
Драгана Станковић Николић
Душан Рајаковић
Жељко Албанезе
Маја Матић
Саша Кулић
Снежана Марјановић

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева
и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.]
- Год. 3, бр. 25 (окт. 2014). - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm
Месечно. - Наслов лат., текст ћир. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

У сфери јавног информисања сведоци смо велике „загађености” медијског простора и таблоидизације новинарства. Због начина извештавања појединих медија, као и ширења непроверених и неистинитих информација, парнице у којима лица која су оштећена таквим објавама „траже правду” све су бројније, па је тема броја посвећена парницама за накнаду нематеријалне штете и за утврђење повреде неког од права зајемчених Законом о јавном информисању и медијима, као најчешћим видовима правне заштите који се у тој области у пракси појављују, као и захтевима за објављивање пресуде. Преглед праксе дат је кроз цитате и коментаре новијих одлука Апелационог суда у Београду.

У поступцима екстерне контроле спровођења поступака јавних набавки и реализације уговора о јавним набавкама уочене су бројне неправилности које чине наручиоци у смислу Закона о јавним набавкама. У тексту у рубрици „Јавне набавке” указано је на најчешће неправилности и анализирани су разлози због којих је дошло до негативне праксе код појединих наручилаца у поступку трошења јавних средстава, а све са циљем да се нађу права решења за будућа поступања.

У рубрици „Радно право” осврт на појам и обрачун минулог рада дат је кроз упоредни преглед решења из Закона о раду, Закона о платама државних службеника и намештеника, Закона о платама у државним органима и јавним службама и посебних колективних уговора.

Анализа граница испитивања ожалбеног решења у поступку по жалби извршена је у чланку у рубрици „Управно право”, при чему је указано и на одређене правнотехничке корекције које је потребно извршити у циљу ефикасније заштите права странака у другостепеном поступку.

Због чега се 21. март обележава као Међународни дан поезије и којим прописима је регулисан статус поетских дела и њихових твораца приказано је у рубрици „Поводом”, док је рубрика „Кад језик пресуди” посвећена језичким средствима којима се служе творци различитих врста реклама, кроз адекватне примере из стране и домаће судске праксе.

Поред наведених, ту су и остали врло актуелни текстови у поменутом, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике „Календар важења правних аката” и „Регистар прописа донетих између два броја”.

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* – ПРОПИСИ У ПРАКСИ отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл Редакције часописа redakcija@legeartis.rs

Пратите нас:

- www.legeartis.rs
- www.propisi.net
- www.ingpro.rs
- www.facebook.com/IngProLegeArtis

Зашто баш PROPISI.NET?

- ▶ Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- ▶ Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- ▶ Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- ▶ Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- ▶ Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- ▶ Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- ▶ Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- ▶ Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- ▶ Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- ▶ Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- ▶ Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- ▶ Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- ▶ Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

У овом броју...

ГРАЂАНСКО ПРАВО

- 4 Медијско право кроз судску праксу

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

- 28 Најчешћи облици неправилности у јавним набавкама

РАДНО ПРАВО

- 34 Време проведено у радном односу као основ за остваривање права на увећање зараде по основу „минулог рада”

УПРАВНО ПРАВО

- 42 Границе испитивања побијаног решења по жалби у управном поступку и измена побијаног решења у корист или на штету жалиоца

ПРИВРЕДНО ПРАВО

- 47 Адреса седишта и достављање привредном друштву према Закону о привредним друштвима
- 55 Ризици од финансијских превара у играма на срећу

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

- 68 Организација и могућности унапређења јавног здравља у Републици Србији
- 74 Дозвољеност употребе видео-надзора кроз праксу Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

РУБРИКЕ

- 86 Портал читалаца
- 90 Поводом Међународног дана поезије
- 103 Кад језик пресуди: Форензичко-лингвистички поглед на језик реклама
- 113 Преглед прописа донетих између два броја
- 116 Календар важења правних аката

Медијско право кроз судску праксу

Како су ауторке пре више од четири године у овом часопису објавиле текст о медијском праву кроз судску праксу, сматрале су да је потребна рекапитулација наведене материје, која се пре свега тиче слободе говора и конкуренције с другим правима, која се штите како Уставом и међународним актима (пре свега Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и праксом Европског суда за људска права) тако и Законом о јавном информисању и медијима, који је у међувремену новелиран 2023. године.

Снежана Марјановић,
судија Вишег суда у Београду

Драгана Марчетић,
судија Апелационог суда у Београду

Правни оквир

Основно правило је да се на конкретну ситуацију односно објаву у медијима примењује редакција Закона о јавном информисању и медијима која је била на снази у време објављивања. Битно је нагласити да, осим промене неких законских рокова и систематике закона, суштина није мењана, али се сада непосредно примењују два законска текста у зависности од тога када је неки натпис објављен, а такође и од тога којом су брзином вођени поступци за заштиту права по тим законима.

Такође, у датој врсти парничних поступака примењују се правила општег парничног поступка, уколико шта друго није предвиђено Законом о јавном информисању и медијима. Разлика постоји пре свега у краћим роковима прописаним за предузимање одређених парничних радњи како од стране суда тако и од стране парничних странака. Оправдање за таква одступања од општих правила је хитност, с обзиром на то да су предмет заштите лична добра субјеката на које се информације односе.

Стварна надлежност, која је установљена Законом о седиштима и подручјима судова, није мењана, па је због специјализације за

поступање у парницама по Закону о јавном информисању и медијима у првом степену искључиво надлежан Виши суд у Београду, док, следствено томе, у другом степену надлежност припада искључиво Апелационом суду у Београду. Тако одређена надлежност има своје предности и мане, с тим што у добре стране свакако може да се рачуна уједначена судска пракса, која води предвидивости и тако обезбеђује правну сигурност за учеснике наведених поступака. С друге стране, тако постављена надлежност води ка преоптерећењу пре свега првостепеног суда, па самим тим и до пролонгирања парница које захтевају нарочиту хитност.

Права која се штите у поменутих поступцима, насупрот праву на информисаност и слободу говора, свакако су достојанство личности, које обухвата част, углед и пијетет, затим право на приватан живот и лични запис, као и претпоставка невиности.

Чланом 90. важећег Закона о јавном и информисању и медијима („Сл. гласник РС” бр. 92/2023 и 51/2025 – ЗЈИМ) прописано је да је достојанство личности (част, углед, односно пијетет) оног лица на које се односи информација правно заштићено. Објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно којом се лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној

сно интересантних особа! Зову је 'голуб писмоноша' увредљивог карактера, као и да су код тужиље изазвале душевне болове због повреде част и угледа из разлога што приликом објављивања спорног текста тужени није поступао с дужном новинарском пажњом, прописаном одредбом члана 9. Закона о информисању, јер пре објављивања информације није адекватно и у довољној мери проверио њену истинитост и потпуност, услед чега је таква информација лезионо подобна да повреди част и углед тужиље тиме што је она приказана у лажном светлу, приписивањем особина и својстава које нема. Тужени добијене информације нису даље проверили и поткрепили одговарајућим материјалним доказима, нити је пре објављивања информације било ко из медија „К” контактирао с тужиљом ради провере истинитости информације, већ су их објавили сматрајући да није релевантно за предметну објаву проверити евиденције које се воде на граничним прелазима везано за задржавање тужиље или о ком граничном прелазу се ради, датуму када је задржана, те о ком безбедносном списку се ради, што, и по мишљењу Апелационог суда, представља поступање које не задовољава стандард дужне новинарске пажње. Из наведеног произлази да је, супротно наводима жалбе, првостепени суд приликом доношења ожалбене пресуде правилно применио члан 9. ЗЈИМ.

Неосновани су наводи жалбе тужених да је првостепени суд погрешно закључио да је тужиља предметним текстом означена учиниоцем кривичног дела, имајући у виду да је тужиља у контексту текста означена као особа која преноси информације за људе из „подземља”, из чега се закључује да сарађује с криминалним клановима, пружа им помоћ

и доприноси извршењу кривичних дела, при чему за те информације током поступка није утврђено да су истините. Спорни чланак, супротно жалбеним наводима, пре свега има циљ да увреди и погрешно прикаже тужиљу, односно да својим сензационалистичим наводима доведе до повећања тиража штампе без поштовања дужне новинарске пажње и провере наведених информација.

(Пресуда Апелационог суда у Београду ГжЗ 143/24 од 3. 4. 2024)

Уместо закључка

Слобода говора и право на информисаност представљају цивилизацијску тековину и препознати су као гарант демократије. Међутим, они нису неограничени, а границу представљају права других лица и интерес јавности да неку информацију сазна. Неистините и злонамерне информације представљају негативну слободу говора и морају да буду санкционисане. Такође, у сфери јавног информисања сведоци смо велике „загађености” медијског простора и таблоидизације новинарства. Због начина извештавања појединих медија, као и ширења непроверених и неистинитих информација, парнице у којима лица која су оштећена таквим објавама „траже правду” све су бројније. У том смислу улога суда веома је значајна, али није довољан коректив за неодговоран приступ јавном информисању. Потребно је учешће свих релевантних друштвених актера како би се стање у наведеној области битније променило.

Најчешћи облици неправилности у јавним набавкама

У овом тексту представљени су примери најчешћих неправилности које су наручиоци начинили, које су утврђене у поступцима екстерне контроле.

Драгана Станковић Николић,
дипл. правник с положеним
правосудним испитом и стеченим
сертификатом државног ревизора

Законом о јавним набавкама („Сл. гласник РС” бр. 91/19, 92/23) уређују се правила поступка јавних набавки које спроводе наручиоци или други субјекти у случајевима одређеним тим законом ради закључења уговора о јавној набавци добара, услуга или радова, оквирног споразума, као и спровођења конкурса за дизајн. Истим законом уређују се и начин планирања набавки, као и реализација и измена уговора о јавним набавкама, али и поступање по основу евентуално уложеног захтева за заштиту права.

С тим у вези у свим овим фазама може да дође до кршења Закона о јавним набавкама, па се, према фази у којој су настале, неправилности могу сврстати у следеће категорије које се најчешће срећу у пракси приликом примене Закона:

- неправилности начињене у фази планирања набавки;
- неправилности које се тичу сврставања набавке у категорију набавки на коју се Закон о јавним набавкама не примењује, иако не постоји валидан основ за изузеће од примене Закона;
- неправилности начињене при изради конкурсне документације;
- неправилна реализација уговора о јавним набавкама;
- неправилности које се односе на поступање које је у вези са захтевом за заштиту права.

Планирање набавки регулисано је чланом 88. Закона о јавним набавкама, а важно је зато што представља једини услов за покретање поступка јавне набавке, а то је да је набавка предвиђена у годишњем плану јавних набавки, осим у случајевима спровођења набавке због хитности. Истим чланом Закона одређено је и да план јавних набавки мора да садржи обавезно следеће податке:

- 1) предмет јавне набавке и ЦПВ ознаку,
- 2) процењену вредност јавне набавке,
- 3) врсту поступка јавне набавке и
- 4) оквирно време покретања поступка.

План јавних набавки и све његове касније измене или допуне наручилац објављује на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници у року од десет дана од дана доношења. Изменом и допуном плана јавних набавки сматра се планирање нове јавне набавке, измена предмета јавне набавке и повећање процењене вредности јавне набавке за више од 10%.

У пракси се најчешће срећу случајеви када наручилац покрене поступак јавне набавке, а да набавка није била предвиђена у годишњем плану набавки за ту планску годину у којој је покренута. Пре свега потребно је разјаснити да се поступак набавке сматра покренутим када наручилац пошаље јавни позив ради оглашавања на Порталу јавних набавки, што је предвиђено чланом 91. став 4. Закона, осим у случају преговарачког поступка без објављивања јавног позива, када се поступак сматра покренутим на дан слања позива за подношење понуда. Таква неправилност смањује транспарентност поступка јавне набавке, што потенцијално може да утиче и на конкурентност и ефикасност поступка јавне набавке. Планирањем јавне набавке и објављивањем плана на Порталу јавних набавки и интернет страници нару-

Поред свега, у пракси постоје сличне ситуације када наручилац у првом степену усвоји захтев за заштиту права по основу члана 220. став 1. тачка 1) Закона, па не предузима даље активности да поступак јавне набавке оконча на законит начин. Како је чланом 220. став 1. тачка 1) прописано да ће наручилац у року од пет радних дана од дана пријема процесно уредног захтева за заштиту права, ако сматра да су наводи основани, да донесе решење којим усваја захтев за заштиту права и делимично поништава поступак јавне набавке, у ком ће да се изјасни на све наводе захтева за заштиту права, при чему исте доставља подносиоцу захтева, понуђачима и Републичкој комисији у року од три дана од дана доношења, али није прописано у ком року наручилац треба да поступи по наводима из решења које је сам донео, то се у пракси јављају злоупотре-

бе и у том делу процеса, па се поступци дуже време период не окончавају на законит начин. Наведено указује на потребу да се приликом будућих измена Закона успостави обавеза за наручиоца да у новоутврђеном законском року поступи у складу са решењем које је сам донео.

Анализом приказаних неправилности може да се закључи да су оне бројне и да се јављају у свим сегментима набавки, како код јавних тако и током набавки на које се Закон не примењује. Због тога морају да се посматрају као целина са аспекта једног наручиоца, да би се сагледала правилност пословања у поступку планирања, спровођења и реализовања набавки.

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуна камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуна камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

Време проведено у радном односу као основ за остваривање права на увећање зараде по основу „минулог рада”

Осврт на појам и обрачун минулог рада дат је кроз упоредни преглед решења из Закона о раду, Закона о платама државних службеника и намештеника, Закона о платама у државним органима и јавним службама и посебних колективних уговора.

Жељко Албанезе

Увод

„Минули рад” је уобичајени колоквијални израз за накнаду која се запосленима исплаћује уз зараду/плату по основу њиховог претходног радног стажа. Заправо, „минули рад” је додатак који запослени добија на зараду по основу претходних година рада. У том смислу „минули рад” је одређена награда – надокнада за претходно стечено радно искуство које се валоризује при садашњем обављању послова.

Пуне године, остварене у радном односу који је заснован уговором о раду (даље: „минули рад”), овде су коментарисане из аспекта три закона:

- 1) Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС и 113/2017),
- 2) Закона о платама државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС” бр. 62/2006... и 109/2025) и
- 3) Закона о платама у државним органима и јавним службама („Сл. гласник РС” бр. 34/2001... и 19/2025).

Међутим, у неким сегментима јавног сектора (буџетских корисника) регулатива „минулог рада” конкретније се уређује, рекли бисмо условљава, посебним колективним уговорима, па су и ти моменти узети у обзир у продужетку.

На почетку треба напоменути још да додатак на зараду/плату за „минули рад”, пошто се обрачунава у складу с наведеним законима,

има карактер зараде, па се опорезује као зарада, односно обрачунат износ по том основу додаје се обрачунатој заради/плати ради заједничког обрачуна пореских обавеза на зараду/плату.

1. Законска и подзаконска регулатива

1.1. Одредбе Закона о раду

Према члану 108. став 1. тачка 4) Закона о раду, запослени има право на увећану зараду по основу временаведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца („минули рад”) – најмање 0,4% од основице. Као што се види, минули рад рачуна се за године рада остварене у радном односу код послодавца код ког запослени тренутно ради.

Према појашњењу из става 2. истог члана, при обрачуна „минулог рада” узима се у обзир не само време на раду код последњег послодавца већ и време проведено у радном односу:

- код послодавца претходника (из члана 147. Закона, односно ако је послодавац код ког запослени сада ради послодавац следбеник, који је, у случају статусне промене, односно промене послодавца, преузео од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца), и
- код повезаних лица с послодавцем, у складу са законом.

Према члану 108. став 5. Закона о раду, основицу за обрачун „минулог рада” чини основна (брuto) зарада утврђена у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

ном односу на територији бивше републике СФРЈ до дана отцепљења те републике.

У посебном случају, уколико запосленом, док је у радном односу код послодавца у Србији, није био уписан стаж осигурања остварен у Републици Српској у радну књижицу, издату на територији Републике Србије, послодавац нема обавезу да запосленом исплаћује додатак за „минули рад” јер нема доказ о том радном стажу.

(7) Обрачун „минулог рада” приликом исплате накнаде зараде

1) Према одредбама Закона о раду, запослени има право на накнаду зараде за време одсуствовања с рада на дан празника који је нерадни дан, годишњег одмора, плаћеног одсуства, војне вежбе и одазивања на позив државног органа, због привремене спречености за рад до 30 дана и за време прекида рада до ког је дошло без кривице запосленог. У свим наведеним случајевима **основица за обрачун накнаде зараде је просечна зарада запосленог у претходних 12 месеци.** С обзиром на то да основица за обрачун накнаде зараде (просечна зарада у претходних 12 месеци) садржи и „минули рад”, онда се „минули рад” **не обрачунава поново на накнаду зараде.**

2) Према одредбама чланова 32–35. Закона о платама државних службеника и намеште-

ника, право на накнаду плате на терет послодавца државни службеник има:

- док користи годишњи одмор и плаћено одсуство, ако није радио на дан празника или ако се одазвао на војну вежбу или на позив државног органа – у истом износу као да је радио, тако да се у описаном случају „минули рад” урачунава у основицу за накнаду плате;
- за време боловања до 30 дана, ако остане нераспоређен и за време удаљења с рада због покренутог дисциплинског поступка – и тада основицу за обрачун накнаде плате чини основна плата, у коју не улази „минули рад”.

3) Такође:

- Основицу за обрачун накнаде зараде за време боловања, која се исплаћује на терет здравственог осигурања, чини просечна зарада коју је запослени остварио у претходних 12 месеци пре месеца у ком је наступила спреченост за рад. Дакле, и ту се „минули рад” укључује у основицу за обрачун накнаде, тј. не обрачунава се поново на накнаду зараде.

- Накнада зараде за време породичног одсуства, одсуства с рада ради неге (новорођеног) детета и ради посебне неге детета утврђује се на основу збира месечних основица, на који су плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде за последњих 18 месеци који претходе првом месецу одсуства. Дакле, и овде се „минули рад” укључује у основицу за обрачун накнаде, тј. не додаје се на накнаду зараде.

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издавајемо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 2.000 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

Границе испитивања побијаног решења по жалби у управном поступку и измена побијаног решења у корист или на штету жалиоца

У чланку је анализиран члан 168. Закона о општем управном поступку, при чему је акценат на кључном питању о томе у којим границама другостепени орган испитује ожалбено решење.

Саша Кулић, дипл. правник,
виши саветник у Министарству пољо-
привреде, шумарства и водопривреде
– Републичкој дирекцији за воде

Право странке да изјави жалбу против решења у управном поступку представља једно од темељних начела на којима почивају савремене државе. Принцип према ком странка може правним средством да се успротиви мериторној одлуци органа државне власти и да тражи од непосредно вишег органа да ту одлуку преиспита свакако је срж и темељ правне сигурности странака јер обезбеђује два степена провере одлуке органа донете по захтеву странке или по службеној дужности. Начело права на жалбу у нашем Закону о општем управном поступку („Сл. гласник РС” бр. 18/2016, 95/2018 – аутентично тумачење и 2/2023 – одлука УС – даље: ЗУП) прописано је у члану 13. став 1. одредбом да против решења донетог у првом степену, односно ако орган у управној ствари није одлучио у прописаном року, странка има право на жалбу, ако законом није друкчије прописано. У да тој одредби уочава се да је право на жалбу у нашем управном поступку усвојено као правило, од ког могу да постоје изузеци само уколико је тако прописано законом. Но, и у тим случајевима обезбеђена је правна заштита, и то путем судске контроле управе, односно у управном спору.

Када странка изјави жалбу, отпочиње другостепени поступак. У тој фази управног поступања извесне процесне радње најпре

предузима орган који је донео ожалбено решење (првостепени орган) јер се, по правилу, њему жалба и доставља. Од наведеног правила ЗУП познаје неколико изузетака, с тим што се тада жалба не само изјављује већ и предаје другостепеном органу, односно органу који ће решавати по жалби. О томе смо детаљније писали (види: Саша Кулић, „Неки случајеви изјављивања жалбе по Закону о општем управном поступку”, Леге артис, 21. јун 2019. године), тако да се овде нећемо тиме посебно бавити.

По пријему жалбе првостепени орган најпре проверава да ли су испуњене процесне претпоставке, односно да ли је жалба дозвољена, благовремена и изјављена од стране овлашћеног лица. Уколико нека од тих процесних претпоставки није испуњена, првостепени орган решењем одбацује жалбу (члан 162. став 1. ЗУП-а).

Испитивање процесних претпоставки није једина врста поступања првостепеног органа у том стадијуму поступка. Наиме, он може да се упусти и у сам меритум ожалбеног решења, односно да преиспита сопствену одлуку. Првостепени орган поништава побијано решење ако оно садржи неки од разлога за поништавање из члана 183. став (1) т. 1)–6) тог закона (члан 163. став 1. ЗУП-а).

Овде је неопходно направити малу дигресију. Наиме, ЗУП у члану 183. познаје једно ванредно правно средство које се зове „поништавање коначног решења”. У ставу 1. тог члана побројани су разлози због којих првостепени орган може да поништи сопствено коначно решење. Но, у поступку по жалби не

је под називом *reformatio in peius* (промена нагоре / ложије). Само се по себи разуме да су такве ситуације изузетне и да за измену побијаног решења на штету жалиоца морају да постоје јаки разлози. Другачије речено, само тешки пропусти који су учињени у првостепеном поступку могу да оправдају измену ожалбеног решења на штету жалиоца. А те повреде управо су наведене у члану 183. ЗУП-а као разлози за поништај решења, овде више пута помињани.

Њима су придодате и одредбе из члана 184. ЗУП-а, којима су прописани разлози за укидање решења. Дакле, другостепени орган може да измени побијано решење на штету жалиоца, али само из разлога за поништавање из члана 183. став 1. или за укидање решења из члана 184. ЗУП-а. Овде ваља поменути и то да решење може да буде поништено, односно укинута по основу та два наведена члана ЗУП-а не само по жалби већ и по службеној дужности, што такође указује на то да се ради о тешким повредама која су учињене у поступку из ког је проистекло ожалбено решење.

Сумирајући претходну анализу граница испитивања ожалбеног решења у поступку по жалби, може да се закључи да другостепени орган има врло широка законска овлашћења. Такво законодавно решење, без сумње, иде за тим да се странкама омогући што комплекснија заштита права и правних интереса у управном поступку, при чему одредбе ЗУП-а у том погледу представљају добар алат јер пружају могућност другостепеном органу да примени оно овлашћење које је у том смислу најподесније. Разуме се, с тим је ваљало помирити и још један захтев, а то је чињеница да је поступак по жалби строго формалан и да не допушта превише одступања нити импровизације како се не би нарушио принцип правне сигурности. У тако деликатној и захтевној ситуацији законска решења из ЗУП-а представљају солидну основу за заштиту права странака у другостепеном поступку, уз евентуалне правнотехничке корекције, на које смо настојали да укажемо у овом тексту.

СУДСКА ПРАКСА

Из области управног права у издању **Прописи.нет** доступно је приближно 5.000 примера из судске праксе Управног суда и Врховног суда, систематизованих према релевантним правним питањима и институтима, који пружају преглед актуелних тенденција у судској пракси и тумачењу прописа.

За уређивање и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Адреса седишта и достављање привредном друштву према Закону о привредним друштвима

Адреса седишта привредног друштва представља један од кључних елемената његовог идентитета у правном промету, па је у наставку указано на значај уредног уписа и ажурности података о седишту, затим на последице брисања регистроване адресе седишта друштва из регистра, као и на правила достављања.

Жељко Албанезе

Увод

Према члану 141. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019, 109/2021 и 19/2025 – даље: Закон), оснивачки акт друштва са ограниченом одговорношћу нарочито садржи, између осталог, **седиште друштва**. То исто уређено је чланом 246, којим је прописано да статут акционарског друштва нарочито садржи, између осталог, и **седиште друштва**. Дакле, седиште – адреса привредних друштава – је сте битан елемент аката друштва, али и свакодневне пословне комуникације субјеката из окружења с друштвом, на шта у наставку подсећамо привреднике.

Седиште друштва

Према члану 19. Закона, **седиште друштва** чине место и адреса на територији Републике Србије:

- - одакле се управља пословањем друштва, и
- - који су, као такви, одређени оснивачким актом, статутом или одлуком скупштине, односно одлуком ортака или комплементарара.

Адреса седишта друштва подразумева град, општину, насељено место, улицу или трг, кућни број, спрат и број стана, у складу

с прописима којима се уређује територијална организација. Адреса седишта региструје се путем попуњавања наведених података о адреси у обрасцу **Јединствена регистрациона пријава оснивања правних лица**, све у складу са Законом о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Сл. гласник РС” бр. 99/2011, 83/2014, 31/2019 и 105/2021). Поступак регистрације заснива се на начелу формалности, по којем регистратор није овлашћен да испитује да ли у моменту подношења регистрационе пријаве постоји основ за коришћење простора у ком је седиште привредног субјекта, али зато приликом регистрације треба обратити пажњу на то да ли регистратор проверава да ли су испуњени услови за регистрацију у моменту регистрације, а између осталог:

- 1) да ли је надлежан за поступање по пријави;
- 2) да ли је пријава поднета од стране лица овлашћеног за подношење пријаве и да ли је прописно потписана;
- 3) да ли је податак или документ предмет регистрације;
- 4) да ли је податак или документ чија се регистрација захтева већ регистрован;
- 5) да ли су уз пријаву приложени прописани документи, чији су садржина и форма одређени законом.

Избор седишта друштва важан је више-струко јер се на регистровану адресу седишта доставља привредном друштву (уколико није регистрована посебна адреса за пријем поште), а затим се у односу на седиште одређује месна надлежност судова итд.

Поред свега, неопходно је имати у виду још неколико момената из члана 19. Закона:

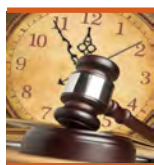
што та лица као своју адресу за пријем поште могу да означе адресу за пријем електронске поште. Достављање поменутих лицима врши се на адресу из евиденције података о члановима друштва, а достављање се сматра извршеним на дан слања препоручене поштом на ту адресу, односно на дан слања електронске поште. Наведена правила која важе за друштво са ограниченом одговорношћу сходно се примењују и на командитно друштво, док у одредбама које се тичу ортачког друштва

нема помена о евиденцији и достављању члановима. За акционарско друштво важе посебна правила јер јединствену евиденцију акционара води Централни регистар, па се позив за скупштину акционарског друштва доставља акционарима на адресе акционара из јединствене евиденције акционара, односно електронском поштом ако је акционар дао писану сагласност за такав начин слања, или објављивањем на интернет страници друштва.

Ризици од финансијских превара у играма на срећу

Анализирани су ризици од финансијских превара у играма на срећу са циљем да се помогне у откривању типичних сумњивих понашања различитих учесника у играма на срећу и казинима која представљају индикатор финансијских превара, корупције и прања новца.

Маја Матић,

шеф Одсека за истраживања и развој Агенције за спречавање корупције

Ризици од финансијских превара у казинима

Позната казина данас су међу најуспешнијим привредним субјектима на свету, који генеришу огромне количине новца. Велики играчи, велики профити, новчани улози, луксузни објекти и разни други фактори успешно се комбинују како би се створила платформа за огромну количину новца која се преноси од домова и играча до казина и назад.

У оним земљама у којима су коцка и клађење законски дозвољени милијарде евра лако се крећу између играча и казина. Казина и други привредни субјекти повезани с коцкањем, као што су кладионице, лутрије и коњске трке, и даље се повезују с прањем новца

јер пружају одличан изговор за скорашње стечено богатство без очигледног законитог извора. Услуге које нуде казина разликују се у зависности од јурисдикције у којој се налазе и мера које се предузимају у конкретној јурисдикцији за контролу прања новца.

Прање новца је процес прикривања незаконитог порекла новца или имовине, стечених криминалом. Уколико је имовинска корист стечена извршењем кривичног дела (нпр. трговина наркотицима, оружјем, људима, корупција), извршилац ће тражити начин да новац користи тако да не привлачи пажњу надлежних органа и да изврши низ трансакција које служе томе да новац прикажу као законито стечен. Основни циљ таквих трансакција и радњи је да се прикрије имовина стечена криминалним активностима и да се та имовина користи у законитом привредном пословању.

Прање новца има три основне фазе:

1. Фаза „улагања”, која представља прекидање директне везе између новца и незаконите

ња новца, због чега је кажњен са 10 милиона долара, што је највећа казна коју је америчка савезна влада икада изрекла казину.¹³ Након

тога, објављено је да ће се казино затворити јер је губио милионе долара сваког месеца, па је коначно затворен крајем 2016. године.

Ендноте

- ¹ Commission of Inquiry into Money Laundering in British Columbia, June 2022, The Honourable Austin F. Cullen Commissioner Final Report, доступно на адреси: <https://cullencommission.ca/files/reports/CullenCommission-FinalReport-Full.pdf>.
- ² Financial Action Task Force (FATF) Annual Report 1997-1998, доступно на адреси: <https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Fatfgeneral/Fatfannualreport1997-1998.html>
- ³ Asia Gaming Brief, <https://agbrief.com/news/macau/04/07/2024/appeal-by-suncity-groups-alvin-chau-rejected-upholding-18-year-jail-term/>, 4. јул 2024.
- ⁴ Financial Action Task Force Vulnerabilities of Casinos and Gaming Industries, FATF; 2009. доступно на: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Vulnerabilities%20of%20Casinos%20and%20Gaming%20Sector.pdf>
- ⁵ The Financial Crimes Enforcement Network, FinCEN Guidance-FIN-2008-G005, Guidance to Financial Institutions on Filing Suspicious Activity Reports regarding the Proceeds of Foreign Corruption (Упутство за финансијске институције о подношењу Извештаја о сумњивим активностима (СТР) у вези са приходима од корупције страних функционера), 17. април 2008. године.
- ⁶ Financial Action Task Force Vulnerabilities of Casinos and Gaming Industries, FATF; 2009. доступно на адреси: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Vulnerabilities%20of%20Casinos%20and%20Gaming%20Sector.pdf>.
- ⁷ Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017, 91/2019, 153/2020, 92/2023, 94/2024 и 19/2025), члан 4. став 1.
- ⁸ На седници Владе Републике Србије, одржаној 5. децембра 2024. године, усвојена је Национална процена ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење. Тај документ представља ажурирање и преиспитивање ризика у систему за спречавање илегалних активности, спроведено у 2024. години.
- ⁹ Министарство финансија, Управа за игре на срећу, Смернице за процену ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење за обвезнике који приређују посебне игре на срећу у играчницама и игре на срећу преко средстава електронске комуникације од 29. 5. 2025. године.
- ¹⁰ <https://www.gamblingcommission.gov.uk/public-register/business/detail/actions/2752>
- ¹¹ <https://www.reuters.com/world/uk/uks-william-hill-fined-24-million-widespread-gambling-failures-2023-03-28/>
- ¹² <https://insight.thomsonreuters.com.au/business/posts/austrac-claim-alleges-a69-billion-laundered-through-crown-resorts>
- ¹³ <https://www.fincen.gov/news/news-releases/fincen-fines-trump-taj-mahal-casino-resort-10-million-significant-and-long>

ИНГ-ПРО

Организација и могућности унапређења јавног здравља у Републици Србији

Објашњен је начин функционисања јавног здравља, као интегралног дела здравственог система наше државе, уз навођење домаћих, али и међународних прописа и докумената којима је ближе регулисана предметна материја, док је демографска слика, као важан сегмент јавног здравља, приказана кроз бројке, статистичке податке и упоредни приказ с другим државама.

Др Душан Рајаковић,

спец. менаџмента
здравствених установа

Уводне напомене

Јавно здравље може да се посматра као наука, али и уметност превенције болести, продужавања животног века и побољшања здравља путем организованих напора друштва. Јавно здравље може да се разматра и кроз структуре и процесе помоћу којих се здравље популације разуме, чува и унапређује. Према Закону о здравственој заштити, под јавним здрављем подразумева се остваривање јавног интереса стварањем услова за унапређење здравља становништва путем организованих свеобухватних мера и активности друштва, усмерених на унапређење физичког и менталног здравља, односно животне средине, као и спречавање, откривање, сузбијање и контролу фактора ризика за настанак болести и повреда, што се остварује применом мера и активности промоције здравља, превенције болести и повреда и продужења и побољшања квалитета живота.

Стратегија јавног здравља у Републици Србији подржава унапређење здравља, спречавање болести и промоцију квалитетног живота становништва. Из угла државе, добро здравље је од суштинског значаја за одрживи економски и друштвени развој, али и основна брига у животу сваког појединца, породице и друштва. Приликом дефинисања стратегије битно је утврдити општи оквир за акције и идентификовати даље правце, остављајући

простор за решавање старих и нових изазова. Тиме се остварује друштвена брига за здравље људи и подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља, продужења очекиваног трајања квалитетног живота и очувања здраве животне и радне средине. Циљеви се реализују кроз све облике партнерства за здравље и наглашавање значаја свеобухватног приступа путем интердисциплинарности, као и сарадњом различитих сектора друштва и државе.

Области деловања у јавном здрављу

Према Закону о јавном здрављу, разликују се следеће области деловања јавног здравља:

1. физичко, ментално и социјално здравље становништва,
2. промоција здравља и превенција болести и повреда,
3. животна средина,
4. радна околина,
5. организација и функционисање здравственог система, и
6. поступање у кризним и ванредним ситуацијама.

Стратегија се превасходно заснива на деловању у оквиру промоције здравља и превенције болести и повреда. Под промоцијом здравља, у складу с дефиницијом из Повеље о унапређењу здравља (Отава 1986), подразумева се процес оспособљавања људи да повећају контролу над својим здрављем и унапреде га. Основни правац промоције здравља пре свега је залагање за здравље у циљу добијања подршке да се створе битни

3. јачање здравствених система, капацитета јавног здравља и спремности за ванредне ситуације, надзор и реаговање, и

4. стварање отпорних заједница и средина које пружају подршку.

Стратешки циљеви нашег здравства у наведеној области су усклађени с кључним областима деловања јавног здравља, и то:

1. надзор над здрављем и благостањем популације,

2. праћење и одговор на опасности по здравље и ванредне ситуације,

3. заштита здравља, укључујући безбедност животне средине и радне околине, хране и друго,

4. промоција здравља, укључујући активности усмерене на друштвене одреднице здравља и неједнакости у здрављу,

5. спречавање, сузбијање и рано откривање заразних и незаразних болести,

6. обезбеђивање доброг управљања за здравље и благостање,

7. обезбеђивање компетентних јавноздравствених кадрова,

8. одрживост организационе структуре и финансирања,

9. заступање, комуникација и друштвена мобилизација за здравље, и

10. унапређење јавноздравствених истраживања за политику и праксу засновану на доказима.

Веома важан документ за пројекцију жељених исхода у јавном здрављу представља и Програм ЕУ за активности у области здравља, који је усмерен на основне циљеве, као што

су промоција здравља, превенција болести и оснаживање средине која пружа подршку здравим стиловима живота, затим заштита грађана од озбиљних прекограничних претњи, као и допринос иновативним, ефикасним и одрживим здравственим системима и подстицање приступачности бољој и безбеднијој здравственој заштити за грађане. Текуће националне стратегије других земаља (Република Финска, Енглеска, Северна Ирска, Савезна Република Немачка, Република Хрватска, Аустралија и др.) представљају драгоцену помоћ. Стратегија српског здравственог система у потпуности је заснована на Резолуцији Уједињених нација „Трансформисање нашег света: Агенда за одрживи развој до 2030. године” и предвиђеним циљевима.

Национални савет за јавно здравље

Ради унапређења сарадње надлежних органа, организација, носилаца и учесника у систему јавног здравља Влада Републике Србије образовала је Национални савет за јавно здравље, који чине представници Министарства здравља, осталих надлежних министарстава и других државних органа, института и завода за јавно здравље и носилаца јавних овлашћења, као и независни стручњаци из области деловања јавног здравља. Националним саветом руководи министар здравља. Тај савет обавља низ послова који се у крајњој мери своде на анализу, праћење и унапређење система јавног здравља.

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства и пореза. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 2.000 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Дозвољеност употребе видео-надзора кроз праксу Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

У продужетку су представљени најновији примери из праксе Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, објављени у Публикацији бр. 11 Заштита података о личности: Ставови, мишљења и пракса Повереника.

Редакција ИНГ-ПРО

Случај 1 (бр. 072-04-3201/2025-07): Руководалац је користио систем видео-надзора у сврху контроле и евидентирања присутности на раду запосленог и као доказ у поступку изрицања дисциплинске мере.

Из диспозиција:

Повереник је изрекао опомену руковооцу зато што је податке о личности запосленог, прикупљене путем система видео-надзора, употребио у сврху контроле и евидентирања присутности на раду запосленог и као доказ у поступку изрицања дисциплинске мере, чиме је руководалац повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, односно начело „законитости, поштења и транспарентности”, јер податке о личности запосленог није обрађивао у складу са ЗЗПЛ, односно другим законом којим се уређује обрада података о личности, као и одредбе члана 5. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ, односно начело „ограничења у односу на сврху обраде”, јер податке о личности запосленог није прикупљао у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите, и јер је исте податке даље обрађивао на начин који није у складу с тим сврхама.

Из образложења:

Током поступка надзора утврђено је да је руководалац у дисциплинском поступку вођењем против запосленог као доказ користио снимке који су прикупљени путем инстали-

раног система видео-надзора. С обзиром на то да другим законом, који регулише област рада и запошљавања (Закон о раду и Закон о евиденцијама у области рада), није прописано да се контрола и евидентирање присутности на раду запослених врши путем система видео-надзора, као и да се иста обрада не спроводи сагласно одговарајућим одредбама Закона о приватном обезбеђењу, руководалац је повредио начело „законитости, поштења и транспарентности” из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, јер није имао правни основ за описану обраду.

Употребом система видео-надзора у сврху контроле присуства запослених на раду и, сходно томе, ради утврђивања непоштовања радне дисциплине запосленог, руководалац је поступио супротно начелу „ограничења у односу на сврху обраде” из члана 5. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ, јер податке о личности у предметном случају није прикупљао у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите, и јер је исте податке даље обрађивао на начин који није у складу са тим сврхама.

Поступање руковооца: На основу изречене корективне мере руководалац се дописом број 32/10-4377-1875 од 12. 11. 2025. године изјаснио да „предметни подаци” више нису предмет обраде, будући да је протекао рок њиховог чувања, услед чега је ограничена њихова даља обрада. Руководалац се такође изјаснио да је, у циљу спречавања понављања сличних ситуација, предвидео следеће мере: успостављање интерног записника о приступима снимцима видео-надзора ради евидентирања и контроле евентуалне неовлашћене обраде података; спровођење редовних контрола усаглашености с прописима из области

за једну или више сврха обраде, осим ако је законом прописано да се обрада не врши на основу пристанка.

Имајући у виду наведено, када је у питању обрада података о личности запослених, овлашћење послодавца, као руковооца, за предметну обраду првенствено треба да проишлази из одговарајућих посебних прописа у области рада, запошљавања и сл., уз примену начела обраде из члана 5. Закона, као и других, одговарајућих правила и обавеза утврђених Законом.

Даље, указујемо на то да из ваших навода није јасно ко су „корисници”, а ко „пружаоци услуга”, односно својство сваког од субјеката који би учествовали у намеравању обради података. Наиме, када у одређеној обради учествује више различитих субјеката, најпре је потребно на правилан начин утврдити својство сваког од њих у смислу Закона, полазећи од свих релевантних околности конкретног случаја, а посебно правног основа, посебних прописа који уређују обраду у одређеном случају, сврхе обраде, начина и природе обраде, врсте података/радњи, трајања обраде и сл. Сагласно одредбама члана 4. т. 8) и 9) Закона, „руковалац” је физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно с другима одређује сврху и начин обраде, а под појмом „обрађивач” подразумева се физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковооца. Закон у одредбама члана 43. став 1. дефинише и појам „заједничких руковалаца”, дефинишући заједничке руковооце као два или више руковалаца који заједнички одређују сврху и начин обраде.

Поводом навода из електронске поруке који се односе на обавезе руковооца, прописане одредбама члана 54. Закона, тј. „обавезе спровођења процене утицаја на заштиту података о личности”, као и слања „примера

обрасца како би процена утицаја требало да изгледа”, указујемо на то да се о свим питањима у вези са проценом утицаја обраде на заштиту података о личности можете ближе информисати на интернет презентацији Повереника www.poverenik.rs, у делу „Заштита података”, где у падајућем менију можете пронаћи „Смернице за израду процене утицаја обраде на заштиту података о личности”.

Такође, а у погледу навода из електронске поруке да би се „сви кључни детектовани догађаји бележили и чували на Amazon cloud-у и били би смештени на територији Европе у одређеном временском периоду”, указујемо на то да је, уколико се подаци о личности преносе у друге државе или међународне организације, потребно да буду испуњени услови прописани одредбама чл. 63–72. Закона. Поред тога, за сваки пренос података о личности треба водити рачуна и о томе да морају бити испуњени и сви други услови предвиђени Законом, као што су постојање одговарајућег правног основа, као и изричита и законита сврха обраде, транспарентност, минимизација података и друга начела обраде из члана 5. Закона, уз испуњење и других, одговарајућих обавеза прописаних Законом, а у зависности од чињеница и околности сваког конкретног случаја.

И на крају посебно истичемо то да је, сходно одредбама члана 5. став 2. Закона, одговорност за поступање на руковооцу, тј. да је руковалац тај који мора бити у могућности да предочи, односно докаже усклађеност конкретне обраде са Законом, док Повереник, сагласно својим Законом утврђеним надлежностима, став о конкретним случајевима обраде може да заузима само у оквиру поступка које спроводи у складу са својим овлашћењима (поступку инспекцијског надзора, поступку по притужби и др.).

Имате питање?

У овој рубрики дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

ГРАЂАНСКО ПРАВО

Застарелост потраживања

П: Да ли, у случају када је извршни поседујак обустављен, заситарелости испољивања из извршне исправе почиње поново да тече од дана правоснажности решења о обустави извршној поседујка или од дана правоснажности извршне исправе, а све за пошребе покрећања новој извршној поседујка?

О: Застарелост поново тече од окончања поступка, а како је обустава начин окончања поступка, застарелост поново почиње да тече од дана правоснажности решења о обустави.

Из Пресуде Привредног апелационог суда Пж. 2139/23 од 20. 2. 2025. године – Обустава извршног поступка због нетражења промене средства извршења и прекид заступања:

Чињеница да је поседујак обустављен из разлога што извршни поверилац није тражио помену средстава извршења у року од 8 дана од дана стицања на снагу закона, а с обзиром на блокаду рачуна извршној дужника, не може да се сматра одустанком, одбацивањем или одбијањем у смислу члана 389. Закона о облигационим односима.

Из образложења:

Застаревање се прекида подизањем тужбе и сваком другом повериоцем радњом предузетом против дужника пред судом или другим надлежним органом у циљу утврђивања, обезбеђења или остварења испољивања, сходно члану 388. Закона о облигационим односима.

Чланом 389. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да прекид застаревања, извршен подизањем тужбе или којом другом повериоцем радњом предузетом против

Имамо одговор!

дужника пред судом или другим надлежним органом у циљу утврђивања, обезбеђења или остварења испољивања, сматра се да није наступило ако поверилац одустане од тужбе или радње коју је предузео. Ставом 2. прописано је да се исто тако сматра да није било прекида ако повериочева тужба или захтев буде одбачен или одбијен, или ако издејствована или предузета мера извршења или обезбеђења буде поништена.

У смислу цитираних одредаба Закона, одношењем предлога за извршење долази до прекида тога рока заситарелости испољивања. Одбачајем или одбијањем предлога за извршење рок заситарелости испољивања не би се сматрао прекинутим, већ би у рок заситарелости у том случају било урачунаито и време које је текло до одбачаја или одбијања предлога за извршење. Рок заситарелости не би се сматрао прекинутим ни у случају повлачења предлога за извршење од стране извршној повериоца.

У конкретном случају тужени је покрећањем извршној поседујка пред Трговинским судом у Новом Саду дана 10. 8. 2007. године, на основу исте извршне исправе, извршио прекид заступања у смислу члана 388. Закона о извршењу и обезбеђењу. Чињеница да је поседујак обустављен из разлога што извршни поверилац није тражио помену средстава извршења у року од 8 дана од дана стицања на снагу Закона, а с обзиром на блокаду рачуна извршној дужника, не може да се сматра одустанком, одбацивањем или одбијањем у смислу члана 389. Закона о облигационим односима. Одустанака од предлога за извршење представља вољу радњу извршној повериоца, чега у конкретном случају нема. Ово из разлога што је суд тај који је обуставио извршење, дакле нема добровољној одустанка, извршни поверилац је против решења о обустави изјавио жалбу, чиме је изнео неслагање са обуставом поседујка извршења.

оклизне на лед и повреди у начелу може да буде повреда на раду ако се догодила:

- на редовном/уобичајеном путу између стана и места рада,

- у непосредној вези са одласком/доласком с посла (без већег одступања и прекида).

Та оцена у пракси се доноси на основу извештаја о повреди и налаза надлежних органа (лекар, Фонд, орган вештачења). Притом послодавац није аутоматски одговоран за накнаду штете за сваку такву повреду. Његова одговорност зависи од постојања пропуста/узрочне везе, док се за класичне случајеве оклизнућа на јавним површинама одговорност чешће везује за управљача том површином, а не за послодавца.

Заштита од злостављања у ситуацији кад нема споразума о посреднику

П: Ако запослени поднесе захтев за заштиту од злостављања на раду извршив другог запосленог, а послодавац понуди посредовање, шта следи након тога у ситуацији када стране не могу да се усагласе око избора посредника који је послодавац предложио?

О: Када после подношења захтева за заштиту од злостављања послодавац понуди посредовање, а стране не могу да се усагласе око избора посредника, правна последица је јасно уређена:

- Послодавац је дужан да у року од три дана од пријема захтева предложи посредовање и омогући странама да изаберу лице са списка посредника код послодавца или са другог релевантног списка, или да послодавац предложи конкретног посредника.

- Ако стране у спору (подносилац захтева и запослени који се терети за злостављање) и послодавац не могу да се споразумеју о одређивању, односно избору посредника, сматра се да поступак посредовања није успео управо због тога што посредник није изабран. У тој ситуацији послодавац / овлашћено лице дужан/дужно је да „без одлагања” писмено обавести подносиоца захтева и запосленог који сматра да је изложен злостављању да поступак посредовања није успео јер није

постигнут споразум о одређивању/избору посредника.

Од дана достављања тог писменог обавештења почиње да тече рок од 15 дана у ком запослени има право да поднесе тужбу суду за заштиту од злостављања. Поред тога, по Закону о спречавању злостављања на раду, ако посредовање није успело, а постоји основана сумња да је извршено злостављање или да је злоупотребљено право на заштиту, послодавац има обавезу да покрене поступак за утврђивање одговорности запосленог (дисциплински/радноправни поступак) у складу са законом и својим општим актима.

Дакле, суштина је у томе да, ако нема договора о избору посредника, посредовање се формално сматра неуспелим. Тада послодавац мора то писмено да констатује и тиме „отвара” запосленом рок од 15 дана да заштиту тражи пред судом.

Пасивна легитимација када је реч о тужби за заштиту од злостављања

П: Да ли се тужба за заштиту од злостављања на раду подноси извршив послодавца или лица које је извршило злостављање?

О: У радном спору за заштиту од злостављања тужени је послодавац. Лице које је непосредни извршилац злостављања (директор, руководилац, колега) није формално тужени у том спору већ послодавац одговара према запосленом (радни спор – тужба против послодавца).

Одредбом члана 30. Закона о спречавању злостављања на раду прописано је да у поступку пред надлежним судом запослени који сматра да је изложен злостављању може да захтева утврђење да је претрпео злостављање, забрану вршења понашања које представља злостављање, забрану даљег вршења злостављања, односно понављања злостављања, извршења радње ради уклањања последица злостављања, накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са законом, објављивање пресуде донете поводом тужби из тачака 1)–4) тог члана.

Закони који регулишу односе унутар људске заједнице, која би требало да буде по мери сваког појединца, тичу се различитих сегмената свакодневног живота. Међу тим сегментима посебну улогу у очувању и усавршавању људске цивилизације имају изванредна дела људског духа по којима би се требало равнати, као што из оних негативних треба учити. У новој рубрици „Поводом...” бавићемо се баш тиме – значајним датумима, историјским преокретима, заслужним личностима и пресудним документима, као и њиховим утицајем на измене и усавршавање прописа.

Поводом Међународног дана поезије

Како и зашто се обележава Међународни дан поезије, али и којим прописима на међународном и националном нивоу је рад песника заштићен, односно омеђен, представљено је у овом тексту.

Вредности поезије

Међународни дан поезије на први поглед не припада свету регулаторних политика, а у календару међународних и националних важних датума делује као једва приметна фуснота у односу на драматичне теме савременог друштва. Ипак, управо у том, како се чини, нескладу отвара се простор за озбиљно промишљање. У Нолитовом Речнику књижевних термина из 1986. године стоји да реч „поезија” потиче од грчке речи *poiesis* у значењу „правим”, „стварам”, а у античкој поезици уврштавала се у људска умећа. Већ тада вредноване су три врсте умећа: стваралачко, које производи дела трајне вредности, затим извођачко, које се очитује самим чином извођења, и теоријско, које се бави проучавањем и спознајом. Дакле, од најранијих почетака људске цивилизације вредновао се онај који ствара.

Обележавање Међународног дана поезије у контексту шире друштвене заједнице, основане на праву и правди, може да се разуме као подсећање на то да правни поредак није сам себи сврха. Норме, параграфи и директиве нису тек механизми управљања друштвом већ инструменти у служби човека. У савременим дебатама о владавини права, пропорционалности мера безбедности, заштити достојанства и социјалној правди кључно питање није само да ли је нешто законито већ

и да ли је праведно. Притом је поезија, као узвишени израз људске патње, наде и отпора, кроз историју била сведок неправди и коректив равнодушности, тако да подсећање на поезију значи подсећање на одговорност према језику – на његову етичку а не само техничку димензију. Обележавање Дана поезије стога није културни и уметнички луксуз већ израз свести да је правни поредак нераздвојив од културног и хуманистичког темеља на којем почива.

Фото: АИ

се нипошто не би оскрнавила узвишена представа вође.

11. Подмећнућии њлаијайи

Вилијам Лаудер, шкотски научник који је стекао репутацију вештог фалсификатора, разочаран својим каријерним неуспесима, 1747. године у „Центлменс магазину” објавио је есеје у којима је тврдио да је открио како је изузетни песник Џон Милтон „позајмио” готово целу своју епску поему из 1667. године од других аутора. Лаудер је Милтона оптужио да је копирао текстове из сада заборављених дела попут „Adamus Eхul” (1601) Хуга Гроција и „Роеmata Sacra” Ендруа Рамзија (1633).

Проблем је био у томе што су докази били фалсификовани тако што је Лаудер убацивао стихове из „Изгубљеног раја” у радове тих аутора како би изгледало да су оригинални. Иако су првобитно неки научници, па чак и славни књижевни критичар Семјуел Џонсон, прихватили његове тврдње, пажљивијим проучавањем старијих примерака постало је јасно да је Лаудер био преварент, а не Милтон.

Како му се превара није исплатила, Лаудер је напустио Британију и отишао на Барбадос, где је умро у анонимности и забораву. Његова афера остаје упамћена као класичан пример научничког фалсификата и подсетник да чак и еминентни стручњаци могу да буду збуњени лажним доказима.

12. Сабрани њлаијайи целе књижевностии

Антологија плагијата југословенске поезије „Ресавски венац” песника Милоја Дончића, онда када се појавила 2014. године, изазвала је велику пажњу како стручне тако и остале јавности тиме што је аутор указао на бројне плагијате у домаћој књижевности поредећи дела домаћих аутора с конкретним примерима из других књижевности. Наиме, он је, након шест година истраживања, издвојио 31 песму као пример тога да су песници с простора бивше Југославије једноставно преписивали стихове или узимали мотиве из дела страних аутора без навођења извора. У антологији су, по тврдњи Дончића, објављене пе-

сме које садрже фрагменте или целе делове из стихова страних аутора (из Русије, Немачке, Италије, Француске). Листа обухвата песнике који су класици у српској/југословенској поезији – Оскар Давичо, Васко Попа, Добриша Џесарић, Мак Диздар и други. Дончић је у књизи дао с једне стране оригинал, а с друге претпостављени плагијат како би доказао своје тврдње.

Оно што је потребно нагласити ипак је да та антологија није прошла кроз формални академски судски или научни процес валидације, већ је то истраживачки пројекат и аргументација ауторових налаза, па су због тога неки критичари на њу указивали као на чак спорну или контроверзну. У појединим анализама истиче се да није јасно формулисано по којим критеријумима је процењивано да је једна песма плагијат, а друга не, с обзиром на то да се помиње и дужина песама.

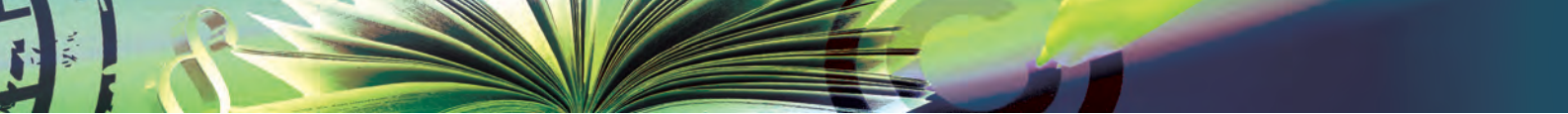
Прослава 21. марта ове године

Поезија није само уметнички израз већ одраз људских осећања, вредности и искустава. Онима који је пишу и онима који је читају помаже у разумевању себе и других, а у колективу утиче на обликовање културноуметничког идентитета. Појединцима пружа утеху, инспирацију и простор за саморефлексију, док за државе и друштва представља средство очувања традиције, промоције слободе говора и критичког мишљења. Кроз поезију се граде мостови разумевања, културне свести и емпатије, што чини њен значај незамењивим и за живот појединца и за развој здравог друштва.

Због свега тога ове године 21. марта, ако већ немате у кући, набавите једну књигу поезије и приредите себи посебан угођај, па прочитајте песму. Још боље, пошаљите је и неком другом поготово ако иначе не чита стихове, или му је прочитајте у друштву, да бисмо сви заједно освестили да живот не чине само материјална добра већ и есенција која храни душе.

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Осим тога што се људска свест развијала и усложњавала развојем језика, унапређујући могућности споразумевања међу људима, развијала се и читава људска заједница, што је рађало потребу за увођењем реда у свакодневни живот на свима прихватљив, функционалан и разумљив начин. Тај ред постигао се устројавањем правила, односно закона, а закони свеукупно чине правни систем једне државе. Циљ ове рубрике је да укаже на то како језик и његове особености утичу на формулисање и касније тумачење законских норми, као и каква је улога вештачења заснованих на језику у истражним и судским процесима.

Форензичко-лингвистички поглед на језик реклама

Кроз примере из стране и домаће судске праксе приказано је којим језичким средствима се творци реклама служе и на који начин тако могу да вређају конкретне групе потрошача или да их обмањују, кршећи прописе.

Средства којима се творци реклама служе

Када је реч о рекламама, прва помисао су слике, музика и упечатљиви слогани који се потрошачима „заглаве” у глави. Међутим, у самом средишту сваке добре рекламе налази се језик, и то не само оно што се каже већ и начин на који се каже, коме се каже и у ком медију се порука појављује. Није чудо то што лица која имају потребу за рекламом ангажују читаве тимове за презентације јер само једна погрешна реч може да одведе у судски спор, а тада на сцену ступа форензичар лингвистичке струке.

Притом свако онај ко је укључен у тумачење значења реклама мора да има на уму да обраћање кроз рекламу није исто на телевизији, на друштвеним мрежама или веб-порталима или путем билборда и других статичних слика. Телевизија располаже покретном сликом и звуком: ту су глас, музика, интонација, ритам, монтажа, мимика, гест, а сама порука може да се гради кроз дијалог и развија у кратку причу, и то комбиновањем хумора, емоција и аргумената у неколико секунди. Насупрот томе, билборд има само тренутак – статичну слику и неколико речи, тако да свака мора да буде јасна и визуелно подржана бојом и композицијом. Слично је и са огласима на порталима и друштвеним мрежама: иако су дигитални, често функционишу као

спој кратког текста и снажне слике, с тим што додатну улогу имају „кликабилност”, брзина читања и фрагментисана пажња корисника. Зато је анализа језика реклама заправо анализа читавог система вербалних и невербалних стратегија, али је у домену форензичке лингвистике искључиво оно што се тиче језика.

На вербалном плану творци реклама изузетно су креативни: ослањају се на жаргон, игре речи, сложенице, фраземе, позајмљенице из других језика, као и стилске фигуре – метафоре, понављања, контрасте, јер је циљ да порука буде необична, памтљива и лако препознатљива. Рекламни дискурс често посеже и за хумором како би се створио утисак блискости и пријатељске атмосфере. Јасно је да је интердисциплинарност у лабораторији у смислу сарадње стручњака за сајбер криминал, теоретичара хумора, лингвиста и маркетиншких стручњака неопходна за целовиту анализу. Како је задатак рекламе да убеди, оглашивач комбинује три класична реторичка ослоња: гради поверење, буди емоције и нуди разлоге или привид рационалног избора. Истовремено често преузима елементе из популарне културе, цитира филмове, песме или познате изјаве – ослањајући се на интертекстуалност како би активирао постојећа значења у свести публике. Неретко репродукују и родне стереотипе, чиме додатно обликују друштвене представе о улогама, идентитетима и пожељним моделима

дећи их на њихов физички изглед и поједине делове тела. У притужби се даље наводи да је женско тело у поменутих рекламама злоупотребљено и искоришћено „на начин да је у потпуности лишено сваког духовног елемента, готово сведено на пластичне лутке”, при чему се злоупотреба огледа у „апстраховању тела од особе и инсистирању искључиво на самом телу”, што подразумева „експлоатисање груди, стражњице, ногу...”. Осим тога, у притужби је наведено и да Угоститељска радња таквим поступањем промовише сексизам, родне стереотипе и предрасуде према женама. У притужби је истакнуто да је на једној од реклама, као и објава на својој Фејсбук страници ове угоститељске радње, приказано обнажено женско тело које прати двосмислена порука, с јасном сексуалном конотацијом, „Није свака pizza иста!”, те да из тога јасно произлази да је тело жена у рекламама сексуализовано, чиме се жена своди само на објекат пожељности.

С обзиром на то да ВВ, предузетник/властник Угоститељске радње, није доставио изјашњење на наводе из притужбе у законом прописаном року, Повереник је, у складу са правилом о терету доказивања из члана 45. Закона о забрани дискриминације, разматрао доказе и чињенице наведене у притужби, као и оне доказе који су јавно доступни неограниченом броју лица на Фејсбук страници Угоститељске радње. Након спроведеног поступка и изведених доказа утврђено је да објаве на Фејсбук страници Угоститељске радње, као и реклама овог субјекта на билборду, предста-

вљају рекламу прехранбених производа, у којима доминирају фотографије женских особа одевених у интимно рубље са еротизованим истицањем појединих делова женског тела, уз двосмислене поруке са сексуалном конотацијом. Закон о забрани дискриминације, као један од облика дискриминације, прописује узнемиравајуће и понижавајуће поступање које има за циљ или представља повреду достојанства лица или групе лица на основу њиховог личног својства, нарочито ако се тиме ствара понижавајуће или увредљиво окружење. Такође, законом је, између осталог, забрањено и изражавање мржње, омаловажавање, уцењивање и узнемиравање с обзиром на пол, као и јавно заговарање, подржавање и поступање у складу с предрасудама, обичајима и другим друштвеним обрасцима понашања који су засновани на идеји подређености или надређености полова, односно стереотипних улога полова.

Након спроведеног поступка, Повереник је дао мишљење да је Угоститељска радња објавама на својој Фејсбук страници, као и објављеном рекламом на билбордима, повредила одредбе члана 12, а у вези с чланом 20. став 2. Закона о забрани дискриминације. Угоститељској радњи препоручено је да спорну рекламу уклони са билборда на којима је објављена, а на којима се још увек налази, да са своје Фејсбук странице уклони све објаве којима се врши узнемиравање и понижавајуће поступање према женама, у које нарочито спадају објаве од 16. 3. 2021. године, 23. 4. 2021. године и 25. 4. 2021. године.

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

¹ Philip Kotler & Kevin Lane Keller, *Marketing Management*, 15th ed., Pearson, 2016.

² George E. Belch & Michael A. Belch, *Advertising and Promotion: An Integrated Marketing Communications Perspective*, 12th ed., McGraw-Hill, 2021.

³ Maryam Najafian and Azzizollah Dabaghi, *Hidden Language of Advertising: A Semiotic Approach*, са линка: <https://www.semanticscholar.org/paper/Hidden-Language-of-Advertising-%3A-A-Semiotic-Najafian-Dabaghi/f977eef6e79d79709388868296d21db39a7c81e>.

⁴ Jef I. Richards, "Redefining Advertising," *Journal of Advertising*, 37(4), 2008.

– Такође и општи историјски прегледи у: Sandra Moriarty, Nancy Mitchell & William Wells, *Advertising & IMC: Principles and Practice*, Pearson, 2019.

⁵ Linguocultural features of advertisements in linguistics са линка: https://www.researchgate.net/publication/359257325_The_Linguistic_Features_of_Advertising_English.

⁶ Language in Media: Language of Advertising (A semantic analysis), са линка: <https://ijohss.com/index.php/IJoHSS/article/view/584>.

Преїлед йройиса...

ИЗДАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЋУ ДВА БРОЈА...

ОБРАЗОВАЊЕ

- Правилник о стандардима за почетну акредитацију високошколских установа и студијских програма („Сл. гласник РС” бр. 8/2026 од 29. 1. 2026)
- Правилник о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа („Сл. гласник РС” бр. 8/2026 од 29. 1. 2026)
- Правилник о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа („Сл. гласник РС” бр. 8/2026 од 29. 1. 2026)
- Правилник о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” бр. 8/2026 од 29. 1. 2026)
- Правилник о условима, начину спровођења и верификацији кратких програма студија и микрокреденцијала („Сл. гласник РС” бр. 8/2026 од 29. 1. 2026)
- Правилник о допунама Правилника о Листи стручних, академских и научних назива („Сл. гласник РС” бр. 16/2026 од 20. 2. 2026)
- Правилник о допунама Правилника о Листи стручних, академских и научних назива („Сл. гласник РС” бр. 16/2026 од 20. 2. 2026)

ПРАВОСУЂЕ

- Закон о изменама и допунама Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва („Сл. гласник РС” бр. 9/2026 од 30. 1. 2026)
- Закон о изменама Закона о Високом савету тужилаштва („Сл. гласник РС” бр. 9/2026 од 30. 1. 2026)
- Закон о изменама и допунама Закона о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала („Сл. гласник РС” бр. 9/2026 од 30. 1. 2026)
- Закон о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву („Сл. гласник РС” бр. 9/2026 од 30. 1. 2026)
- Закон о измени Закона о судијама („Сл. гласник РС” бр. 9/2026 од 30. 1. 2026)
- Закон о измени Закона о државним службеницима („Сл. гласник РС” бр. 9/2026 од 30. 1. 2026)

ТРГОВИНА

- Уредба о измени Уредбе о обавезној производњи и промету хлеба од брашна „Т-500” („Сл. гласник РС” бр. 10/2026 од 30. 1. 2026)
- Уредба о измени Уредбе о посебним условима за обављање трговине за одређену врсту робе („Сл. гласник РС” бр. 10/2026 од 30. 1. 2026)

МЕТРОЛОГИЈА

- Правилник о оверавању мерних система за непрекидно и динамичко мерење количине течности које нису вода – мерни системи за утовар/истовар бродова и железничких и друмских цистерни („Сл. гласник РС” бр. 10/2026 од 30. 1. 2026)
- Правилник о оверавању мерних система за непрекидно и динамичко мерење количине течности које нису вода – мерни системи на цевоводу („Сл. гласник РС” бр. 10/2026 од 30. 1. 2026)

ЗДРАВСТВО

- Правилник о изменама и допунама Правилника о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања („Сл. гласник РС” бр. 13/2026 од 11. 2. 2026)
- Правилник о допуни Правилника о здравственој исправности дијететских производа („Сл. гласник РС” бр. 16/2026 од 20. 2. 2026)
- Правилник о начину и организацији обављања хитне медицинске помоћи („Сл. гласник РС” бр. 16/2026 од 20. 2. 2026)
- Правилник о допунама Правилника о Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите („Сл. гласник РС” бр. 18/2026 од 25. 2. 2026)
- Правилник о допунама Правилника о Номенклатури лабораторијских здравствених услуга на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите („Сл. гласник РС” бр. 18/2026 од 25. 2. 2026)

ПОРЕЗИ, АКЦИЗЕ, ЦАРИНЕ, НАКНАДЕ

- Усклађени динарски износи накнада из јединствене тарифе по којој се наплаћују накнаде

... донетих између два броја

Прејлед њројиса...

ДРУГЕ ОБЛАСТИ

- Правилник о утврђивању Програма мониторинга безбедности хране животињског порекла за 2026. годину („Сл. гласник РС” бр. 12/2026 од 6. 2. 2026)
- Правилник о утврђивању Списка психоактивних контролисаних супстанци („Сл. гласник РС” бр. 12/2026 од 6. 2. 2026)
- Уредба о утврђивању Програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи („Сл. гласник РС” бр. 14/2026 од 13. 2. 2026)
- Уредба о изменама и допунама Уредбе о наменским трансферима у социјалној заштити („Сл. гласник РС” бр. 14/2026 од 13. 2. 2026)
- Правилник о посебним елементима процене ризика, учесталости вршења инспекцијског

надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора у области спорта („Сл. гласник РС” бр. 14/2026 од 13. 2. 2026)

- Правилник о измени Правилника о бањско-климатском опоравку („Сл. гласник РС” бр. 14/2026 од 13. 2. 2026)

- Одлука о престанку важења Одлуке о начину, условима и накнадама за преузимање података у електронској форми о статусним и другим променама правних и физичких лица регистрованих у Агенцији за привредне регистре („Сл. гласник РС” бр. 14/2026 од 13. 2. 2026)

- Упутство о изменама и допунама Упутства за спровођење Закона о јединственом бирачком списку („Сл. гласник РС” бр. 16/2026 од 20. 2. 2026)

Календар важења њравних акаџа

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

Пропис	„Сл. гласник РС” број	Датум примене
Правилник о поступку вансудског решавања спора по приговору корисника поштанских услуга	4/2026	примењује се од 14. 3. 2026.
Одлука о усклађивању вредности бода из члана 7. став 2. Тарифе накнада коју од организатора, власника, држаоца и закупца простора наплаћује Сокој по основу јавног извођења музичких дела на концертима, музичким фестивалима и музичко-забавним манифестацијама, културним, спортским и политичким манифестацијама и у комерцијалним просторима, као и по основу представљања као јавног саопштавања сценских дела уживо пред публиком	12/2026	примењује се од 1. 3. 2026.
Одлука о усклађивању вредности бода из члана 8. став 2. Тарифе накнада које Сокој наплаћује по основу јавног саопштавања музичких дела путем биоскопских пројекција (Тарифе за биоскопе)	12/2026	примењује се од 1. 3. 2026.
Правилник о дестинацијској менаџмент компанији и професионалном организатору конгреса	110/2025	примењује се од 1. 4. 2026.

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Пословни саветник – штампани часопис: САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

Јавне набавке и буџети

Грађанско право

Кривично право

Управно право

Привредно право

Радно право

Унакрсни поглед